

Víra

Českým slovem víra se tradičně překládá nejen latinský termín fides a řecký termín PISTIS, ale zejména (mutatis mutandis) hebrejská slova, odvozená od kořene °m-n (která byla např. v LXX a později ve Vulgátě zmíněnými slovy překládána). Jak tomu v obdobných případech bývá, nový význam bývá pouze připojován k významu dosavadnímu, a i když časem nový význam začne převládat, starý význam si ještě dlouho podržuje přinejmenším v některých konotacích svou váhu. Pak ovšem nezbývá než vždy znovu na víceznačnost slova upozorňovat a proti obecnému povědomí i praktickému užití podtrhovat na jedné straně význam sledovaný a na druhé straně se distancovat od významů resp. konotací nežádoucích. Proto je tak důležité pojmové vymezení, a protože tradiční (ve starém Řecku vynalezená) pojmovost nás svádí k zpředměťňování, musíme se alespoň částečně uchýlovat k jistým prostředkům narativity. Právě proto poměrně nejvíc vyhovuje už dost rozšířené vymezení víry jako spolehnutí na spolehlivé. Obojí náleží nerozlučně k sobě, tak jako ve staré hebrejštině náležely k sobě pravda a víra. Můžeme pak učinit hned další krok: spolehnutí na nespolehlivé tedy už není vára, a naopak spolehlivé, na které se nikdo nespolehá, není pravda. Možná že srozumitelnější je vymezení, které se vyvaruje generalizace (a zmíněné objektivace) a vztahuje se jen ke mně osobně: spoléhám-li se na nespolehlivé, nejde o víru, a pravda, na kterou se nespolehám, přestává být pravdou.

(Praha, 981119-1.)